

До реєстр. № 16073 від 15.09.2026

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет Верховної Ради України з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій України, національних меншин і міжнаціональних відносин (далі – Комітет) на своєму засіданні, проведеному 15 жовтня 2026 року (протокол № 155), розглянув проект Закону України про внесення змін до деяких законів України щодо працевлаштування іноземців та осіб без громадянства, реєстр. № 16073 від 15.09.2026, поданий Кабінетом Міністрів України (далі – законопроект).

Відповідно до пояснювальної записки метою законопроекту є оптимізація процедур видачі посвідок на тимчасове проживання і дозволів на застосування праці іноземців та осіб без громадянства відповідно до *acquis* ЄС, зокрема, запровадження єдиного дозволу на тимчасове проживання та працевлаштування для іноземців та осіб без громадянства в Україні, який буде підтверджувати право іноземця або особи без громадянства тимчасово проживати та працювати в Україні. Зазначається, що проект акта сприятиме імплементації до законодавства України положень Директиви (ЄС) 2024/1233 Європейського Парламенту та Ради від 24 квітня 2024 року «Про єдину процедуру подання заяви на отримання єдиного дозволу для громадян третіх країн на проживання та працевлаштування на території держави-члена та про загальний обсяг прав для працівників з третіх країн, які легально проживають в державі-члені».

Для досягнення поставленої цілі законопроектом пропонуються зміни до законів України “Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства”, “Про зайнятість населення” та “Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус”, згідно з якими, зокрема, передбачається:

запровадити новий порядок працевлаштування іноземців та осіб без громадянства в Україні із застосуванням Єдиного державного веб-порталу працевлаштування іноземців та осіб без громадянства;

визначити, що єдиний дозвіл на тимчасове проживання і працевлаштування є законною підставою для перебування на території України іноземців та осіб без громадянства, які прибули в Україну для працевлаштування;

встановити підстави для видачі посвідки на тимчасове проживання для зазначених осіб та строк дії такої посвідки;

віднести до повноважень центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері зайнятості населення та трудової міграції, його територіальних органів схвалення пропозиції щодо вакансії, яка може бути заміщена іноземцем або особою без громадянства;

уточнити перелік іноземців та осіб без громадянства, які мають вільний доступ до ринку праці в Україні, зокрема віднести до них громадян Європейського Союзу;

стягувати з роботодавця штраф у разі працевлаштування іноземців та осіб без громадянства без дотримання встановлених законом вимог.

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України у своєму висновку висловлює до законопроекту зауваження та пропозиції (як змістовного, так і техніко-юридичного характеру).

Міністерство фінансів України, Міністерство освіти і науки України, Адміністрація Державної прикордонної служби України зауважень до законопроекту не мають.

Державна міграційна служба України підтримує законопроект.

Під час обговорення законопроекту народні депутати – члени Комітету звернули увагу на наявність низки зауважень щодо окремих його положень.

Змінами до Закону України «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства» (далі – Закон № 3773-VI), зокрема, пропонується встановити, що іноземці та особи без громадянства, які прибули в Україну для працевлаштування або укладення гіг-контракту та в інших визначених випадках, вважатимуться такими, які на законних підставах перебувають на території України, за наявності в них єдиного дозволу на тимчасове проживання та працевлаштування. При цьому згідно із запропонованими змінами до частини першої статті 32 Закону України «Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус» посвідка на тимчасове проживання є документом, що посвідчує особу іноземця або особу без громадянства та підтверджує законні підстави для тимчасового проживання в Україні та працевлаштування у випадках, визначених законом. Враховуючи зазначене, відповідні норми законопроекту не є взаємоузгодженими та потребують коригування.

Законопроектом передбачається, що *для отримання посвідки на тимчасове проживання з метою працевлаштування іноземець або особа без громадянства повинні звернутися із заявою про отримання єдиного дозволу на тимчасове проживання і працевлаштування засобами Єдиного державного веб-порталу працевлаштування іноземців та осіб без громадянства*. Проте, виходячи зі змісту нової статті 5⁶ Закону № 3773-VI, єдиний дозвіл на тимчасове проживання і працевлаштування та посвідка на тимчасове проживання – це два різні документи, за наданням послуги з оформлення і видачі яких особа має щоразу окремо звертатися з різним пакетом документів *(спершу особа повинна отримати рішення про надання єдиного дозволу на тимчасове проживання і працевлаштування, далі (на його підставі) отримати довгострокову візу і лише*

потім звернутися за оформленням посвідки на тимчасове проживання). Таким чином, вбачається, що заява про отримання єдиного дозволу на тимчасове проживання і працевлаштування може бути підставою для оформлення і видачі саме єдиного дозволу на тимчасове проживання і працевлаштування, а для отримання посвідки на тимчасове проживання слід подавати окрему заяву.

Законопроектом пропонується визначити, що до заяви про надання єдиного дозволу на тимчасове проживання та працевлаштування додаються копії паспортних документів особи та *«їх переклад»*, а для оформлення посвідки на тимчасове проживання іноземець або особа без громадянства, якій надано єдиний дозвіл на тимчасове проживання та працевлаштування, мають подати низку документів та *«засвідчений в установленому порядку їх переклад»*. Таким чином, законопроект не визначає, якою мовою має бути здійснений переклад документів. Очевидно, що у проекті мова має йти про відповідні документи чи їх копії, *що подаються з перекладом на українську мову.*

У законопроекті потребує уніфікації та узгодження з іншими приписами Закону № 3773-VI термінологія в частині використання формулювань «паспортний документ іноземця або документ, що посвідчує особу без громадянства» та «паспортний документ іноземця або особи без громадянства».

Згідно із законопроектом зміна роботодавця здійснюється *у разі отримання іноземцем або особою без громадянства в установленому законодавством порядку нової пропозиції від роботодавця щодо вакансії, яка може бути заміщена іноземцем або особою без громадянства, у межах терміну дії посвідки на тимчасове проживання.* Проте в даному випадку юридичні наслідки матиме не сама пропозиція роботодавця, а *прийняття цієї пропозиції іноземцем або особою без громадянства та укладений з нею новий трудовий договір (контракт), гіг-контракт.*

Законопроектом визначаються умови, за яких відкликаються єдиний дозвіл на тимчасове проживання та працевлаштування і посвідка на тимчасове проживання та зазначається про надсилання іноземцю або особі без громадянства та роботодавцю рішення *про відкликання єдиного дозволу на тимчасове проживання і працевлаштування у встановлений строк та можливість його оскарження.* Наслідком відкликання такого дозволу буде відкликання посвідки на тимчасове проживання, проте законопроектами не передбачено інформування відповідних суб'єктів *про відкликання посвідки на тимчасове проживання та можливість оскарження такого рішення.*

Водночас, з огляду на можливість усунення наявних до проекту Закону зауважень під час його підготовки до другого читання, враховуючи, що прийняття законопроекту сприятиме прозорості працевлаштування іноземців та осіб без громадянства шляхом оптимізації процедур видачі дозволів на застосування їх праці в Україні відповідно до *acquis ЄС та посвідок на тимчасове проживання, Комітет ухвалив наступне рішення:*

1. Рекомендувати Верховній Раді України проект Закону України про внесення змін до деяких законів України щодо працевлаштування іноземців та осіб без громадянства, реєстр. № 16073 від 15.09.2026, поданий Кабінетом Міністрів України, включити до порядку денного шістнадцятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання та за наслідками розгляду у першому читанні **прийняти за основу.**

2. Під час розгляду на пленарному засіданні Верховної Ради України співдоповідачем з цього питання визначити народного депутата України - голову Комітету Верховної Ради України з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій України, національних меншин і міжнаціональних відносин Задорожного Андрія Вікторовича.

Голова Комітету

А. ЗАДОРЖНИЙ

